Byla C-515/18

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2018 m. rugpjūčio 6 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunale Amministrativo Regionale per la Sardegna (Sardinijos regiono administracinis teismas, Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2018 m. liepos 4 d.

Pareiškėja:

Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Konkurencijos ir rinkos priežiūros institucija)

Atsakovas:

Sardinijos autonominis regionas

Kita proceso šalis:

Trenitalia SpA

<...>

<...>

***Tribunale Amministrativo Regionale per la Sardegna* (Sardinijos regiono administracinis teismas, Italija)**

<...>

<...>

NUTARTIS

dėl skundo <...>, kurį pateikė

DARBINIS VERTIMAS

Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Konkurencijos ir rinkos priežiūros tarnyba) <...>

prieš

Sardinijos autonominį regioną <...>

dalyvaujant

Trenitalia S.p.A. <...>

prašydama panaikinti

– [Sardinijos regiono transporto generalinio direktorato] vadovo 2017 m. liepos 17 d. sprendimą Nr. 406 **(orig. p. 2)** tiesiogiai sudaryti viešojo geležinkelių transporto paslaugų teikimo Sardinijos regione 2017 m. sausio 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu sutartį su *Trenitalia S.p.A.*;

– Sardinijos regiono *Giunta Regionale* (vykdomosios valdžios institucijos) 2017 m. birželio 27 d. Sprendimą Nr. 31/4, kuriuo buvo suteiktas įgaliojimas kas devynerius metus pasirašyti viešojo geležinkelių transporto paslaugų sutartį tarp Sardinijos regiono ir *Trenitalia*.

<...> [*procesinės formuluotės*]

1. Šiuo skundu, kurį remdamasi 1990 m. spalio 10 d. įstatymo Nr. 287, 21a straipsniu pateikė *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (Konkurencijos ir rinkos priežiūros institucija, toliau – Institucija), prašoma panaikinti <...> [du pirmiau minėtus regioninius teisės aktus].

2. Pirmiausia Institucija pažymi, kad gavo vienos keleivinio transporto sektoriaus įmonės pranešimą apie pažeidimus, Sardinijos regiono padarytus inicijuojant tiesioginio regioninio keleivinio geležinkelių transporto paslaugų teikimo sutarties sudarymo procedūrą.

3. Ši procedūra buvo inicijuota gavus išankstinį informacinį skelbimą, paskelbtą 2015 m. gruodžio 29 d., kaip nurodyta 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalyje **(orig. p. 3)**. Po to, kai buvo paskelbtas šis pranešimas, regiono administracija gavo *Trenitalia S.p.A.* pasiūlymą, o susidomėjimą išreiškė *ARRIVA ITALIA RAIL s.r.l.* (2016 m. sausio 13 d.) ir *AW RAIL s.r.l.* (2016 m. lapkričio 2 d.).

4. Pirmiau minėtu vadovo sprendimu, priimtu 2017 m. liepos 17 d., Sardinijos regionas – darydamas prielaidą, kad po derybų su *Trenitalia* sudaryta paslaugų teikimo sutartis atitinka regiono išsikeltus tikslus, – pavedė paslaugą teikti bendrovei *Trenitalia*, praleidęs procedūros etapą, per kurį lyginami susidomėjimą išreiškusių ekonominės veiklos vykdytojų pateikti pasiūlymai, ir, svarbiausia, nepatenkinęs *ARRIVA ITALIA RAIL s.r.l.* 2017 m. kovo 27 d. rašte išdėstyto

DARBINIS VERTIMAS

prašymo, *„kad Regionas nurodytų, pagal kokią oficialią sistemą bus* [atliekamas] *konkurentų palyginimas“* <...>.

5. Ginčydama minėtus aktus, Institucija pateikė du ieškinio pagrindus, susijusius su tiesioginio regioninių geležinkelių transporto paslaugų sutarčių sudarymo neteisėtumu ir neatitiktimi Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 ir 4 dalims. Visų pirma, Institucija mano, kad ES reglamento nuostatoje (5 straipsnio 6 punktas), kuria leidžiama tiesiogiai sudaryti atitinkamas paslaugų sutartis, visiškai nenurodytos procedūros, kurią kompetentinga institucija turi taikyti jas sudarydama, taisyklės, kurios turėtų būti parengtos taikant vienodo požiūrio, nediskriminavimo ir skaidrumo bendruosius principus, kuriais pagrįsta Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, įgyvendinama taikant Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 nuostatas, išdėstytas 7 straipsnio 2 ir 4 dalyse.

6. Be to, Institucijos pareiškėjos nuomone, minėtos nuostatos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į Reglamento 29 ir 30 konstatuojamąsias dalis **(orig. p. 4)**. Dėl to turėtų būti leidžiama ES teisės aktų nuostatas dėl nagrinėjamo tiesioginio paslaugų teikimo sutarties sudarymo aiškinti taip, kad išankstinį informacinį skelbimą paskelbiant gerokai iš anksto (Reglamento (EB) 7 straipsnio 2 dalis), siekiama suteikti potencialiems viešųjų paslaugų operatoriams galimybę parengti pasiūlymą, kuris būtų pateiktas atliekant tiesioginio sutarties sudarymo procedūrą (šiuo atveju institucija remiasi ir Europos Komisijos komunikatu 2014/C 92/01 dėl Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 aiškinamųjų gairių, 2014 m. kovo 29 d. paskelbtu *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*).

7. Ši aplinkybė taip pat rodo, kad, vadovaujantis Reglamento (EB) 7 straipsnio 2 dalimi, Sardinijos regionas, kaip nagrinėjamu atveju kompetentinga institucija, vykdydama pareigą teikti informaciją, turėjo paprašyti, kad nuolat transporto paslaugą teikiantis subjektas (vadinamasis *incumbent*, šiuo atveju *Trenitalia S.p.A.*) pateiktų visus turimus duomenis apie paklausą, darbuotojus, riedmenis ir kt., kad jie taptų prieinami subjektams, kurie gali būti suinteresuoti sudaryti minėtos paslaugos teikimo sutartį.

8. Sardinijos regionas vykstant procesui teisme priminė, kad Reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 leidžiama tiesiogiai sudaryti geležinkelių transporto viešosios paslaugos teikimo sutartis (5 straipsnio 6 dalis), ir atmetė argumentą, kad dėl Institucijos nurodytų priežasčių tiesioginio sutarčių sudarymo taisyklė negali būti taikoma, todėl reikia surengti tikrą konkurso procedūrą. Kalbant apie pareigą teikti informaciją, kadangi regiono administracija laikėsi Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 7 straipsnio nuostatų, papildomi dokumentai, kurių reikalauja bendrovė *Arriva Italia Rail s.r.l.*, yra susiję su įvairia išsamia informacija, kuri teikiama dalyvaujant konkurso procedūrose, bet neteikiama per tiesioginio sutarčių sudarymo procedūras.

9. Į bylą įstojusi *Trenitalia S.p.A.* priminė, kad Sardinijos regiono veiksmai buvo teisingi tiek tiesioginio sutarčių sudarymo teisėtumo pagal Reglamento (EB)

DARBINIS VERTIMAS

Nr. 1370/2007 5 straipsnio 6 dalį atžvilgiu **(orig. p. 5)**, tiek pareigų informuoti ir pagrįsti vykdymo atžvilgiu.

10. <...> [*procesinės nuostatos*]

11. Atsižvelgdamas į Institucijos pateiktus klausimus, *Tribunale Amministrativo Regionale per la Sardegna* mano, kad būtina, vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsniu, pateikti toliau aprašomus Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus dėl minėtų Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 nuostatų išaiškinimo.

12. Visų pirma reikia pažymėti, kad, atsižvelgiant į jų glaudų ryšį, abu skundo pagrindai yra svarbūs tuo požiūriu, kad, jei bent vienas iš jų būtų pripažintas priimtinu, būtų galima išspręsti ginčą ir po to panaikinti ginčijamus aktus.

13. – Svarbios Europos Sąjungos teisės nuostatos.

Siekiant rasti sprendimą nagrinėjamoje byloje, svarbios įvairios Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 nuostatos.

Pirma, minėto reglamento 5 straipsnio 6 dalyje nurodyta:

„Išskyrus atvejus, kai draudžiama pagal nacionalinę teisę, kompetentingos institucijos gali nuspręsti tiesiogiai sudaryti viešųjų paslaugų sutartis dėl geležinkelių transporto, išskyrus kitas bėgines transporto rūšis, pavyzdžiui metro ar tramvajus. Nukrypstant nuo 4 straipsnio 3 dalies ir išskyrus atvejus, kai taikoma 4 straipsnio 4 dalis, tokių sutarčių trukmė neturi viršyti 10 metų.“

Taip pat reikia atkreipti dėmesį į 7 straipsnio 2 ir 4 dalių nuostatas, pagal kurias:

„Kiekviena kompetentinga institucija imasi būtinų priemonių, kad likus ne mažiau kaip vieneriems metams iki konkurso paskelbimo arba tiesioginio sutarties sudarymo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje būtų paskelbti bent šie duomenys:

a) kompetentingos institucijos pavadinimas ir adresas;

b) sudarytinos sutarties rūšis;

(orig. p. 6)

c) paslaugos ir teritorijos, kurių atžvilgiu sutartis bus sudaroma.

Kompetentingos institucijos gali nuspręsti neskelbti šios informacijos, jei viešųjų paslaugų sutarčių metinis keleivinio transporto paslaugų atstumas neviršija 50 000 kilometrų.

DARBINIS VERTIMAS

Jei informacija po jos paskelbimo pasikeičia, kompete[n]tinga institucija kuo greičiau paskelbia jos ištaisymą. Šis ištaisymas nedaro poveikio tiesioginio sutarties sudarymo ar konkurso paskelbimo datai.

Ši dalis netaikoma 5 straipsnio 5 daliai“ (Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalis).

Minėto 7 straipsnio 4 dalyje teigiama, kad:

„Suinteresuotos šalies prašymu kompetentinga institucija pateikia jai savo sprendimo dėl tiesioginio viešųjų paslaugų sutarties sudarymo priežastis“.

Galiausiai reikia priminti ir Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 29 konstatuojamąją dalį (pagal kurią, *„Sudarydamos viešųjų paslaugų sutartis, išskyrus nepaprastąsias priemones ir sutartis, susijusias su nedideliais atstumais teikiamomis paslaugomis, kompetentingos institucijos turėtų imtis būtinų priemonių, kad ne vėliau kaip prieš vienerius metus būtų paskelbta, jog jos ketina sudaryti viešųjų paslaugų sutartis, nes taip potencialūs viešųjų paslaugų operatoriai spėtų pateikti pasiūlymus“*) ir 30 konstatuojamąją dalį (*„Tiesiogiai sudaromoms viešųjų paslaugų sutartimis turėtų būti taikomi griežtesni skaidrumo reikalavimai“*).

14. Nacionalinės teisės nuostatos.

Iš atitinkamų nacionalinės teisės aktų svarbus 2009 m. liepos 23 d. įstatymo Nr. 99 61 straipsnis, kuriame teigiama, kad, *„siekiant suderinti liberalizavimo ir konkurencijos procesus regionų ir vietos viešojo transporto srityje su ES teisės aktais, institucijos, kompetentingos sudaryti paslaugų teikimo sutartis, net ir nukrypdamos nuo sektoriui taikomų taisyklių, gali remtis* **(orig. p. 7)** *2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 5 straipsnio 2, 4, 5 ir 6 dalių bei 8 straipsnio 2 dalies nuostatomis. Įmonėms, su kuriomis Italijoje ar užsienyje yra sudaromos paslaugų teikimo sutartys, kaip tai suprantama pagal minėtą Reglamentą (EB) Nr. 1370/2007 netaikoma 1997 m. lapkričio 19 d. Įstatyminio dekreto Nr. 422 18 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta išimtis“.*

Be to, reikia atsižvelgti į tai, kas nustatyta *Decreto legislativo 18 aprile 2016, n. 50* (*„Attuazione delle direttive 2014/23/UE, 2014/24/UE e 2014/25/UE sull'aggiudicazione dei contratti di concessione, sugli appalti pubblici e sulle procedure d'appalto degli enti erogatori nei settori dell'acqua, dell'energia, dei trasporti e dei servizi postali, nonché per il riordino della disciplina vigente in materia di contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture*“) (2016 m. balandžio 18 d. Įstatyminis dekretas Nr. 50 dėl Direktyvų 2014/23/ES, 2014/24/ES ir 2014/25/ES įgyvendinimo, subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, koncesijos sutarčių skyrimo, viešųjų pirkimų ir pirkimo procedūrų, taip pat galiojančių viešojo darbų, paslaugų ir prekių pirkimo sutarčių taisyklių peržiūros) 17 straipsnio 1 dalies i punkte, pagal kurį *„Šio kodekso nuostatos netaikomos viešojo pirkimo ir koncesijos*

DARBINIS VERTIMAS

sutartims, <…> i) susijusioms su viešojo keleivių vežimo geležinkeliais arba metro paslaugomis; <…>“; be to, pagal to paties Viešojo pirkimo sutarčių kodekso 4 straipsnį: *„Viešojo darbų, paslaugų ir prekių pirkimo sutartys ir sutartys, iš kurių gaunamos pajamos, kurioms visiškai ar iš dalies netaikomos šio kodekso nuostatos, yra sudaromos vadovaujantis ekonomiškumo, veiksmingumo, nešališkumo vienodo požiūrio, skaidrumo, proporcingumo, viešumo, aplinkos apsaugos ir energijos vartojimo efektyvumo principais“*.

15. Išvados.

Abejonė, kuria grindžiamas prejudicinio klausimo pateikimas, yra susijusi su galimybe išaiškinti Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 ir 4 dalis, vadovaujantis Sutartyje nustatytais konkurencijos, diskriminavimo, skaidrumo sričių principais, minėtoms reglamento nuostatoms priskiriant platesnę reikšmę; tai pasakytina tiek apie kompetentingos institucijos, kuri ketino sutartį sudaryti tiesiogiai, pareigą informuoti rinkos subjektus, kurią įvykdžius visi potencialiai paslaugos teikimu suinteresuoti veiklos vykdytojai būtų galėję pateikti rimtą ir pagrįstą pasiūlymą, tiek apie pareigą **(orig. p. 8)** pagrįsti subjekto, su kuriuo bus tiesiogiai sudaryta sutartis, pasirinkimą, ir tais atvejais, kai institucija, po išankstinės informacijos paskelbimo, būtų gavusi daugiau pasiūlymų teikti paslaugą, į tą pagrindimą turėjo būti įtrauktas lyginamasis įvertinimas. Kaip jau minėta, Teisingumo Teismo atsakymas yra lemiamas siekiant išspręsti ginčą, nes jo sprendimas daugiausia priklauso nuo ne kartą minėtų Reglamento (EB) nuostatų aprėpties.

16. Prejudiciniai klausimai.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, *Tribunale Amministrativo Regionale per la Sardegna* teikia šiuos prejudicinius klausimus:

„Ar 2007 m. spalio 23 d. Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 7 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad kompetentinga valdžios institucija, kuri ketina sutartį sudaryti tiesiogiai, privalo imtis reikiamų priemonių, kad paskelbtų ar perduotų reikalingą informaciją visiems ekonominės veiklos vykdytojams, kurie gali būti suinteresuoti paslaugos teikimu, kad jie galėtų pateikti rimtą ir pagrįstą pasiūlymą?“

„Ar 2007 m. spalio 23 d. Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 7 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad kompetentinga institucija, prieš sudarydama sutartį tiesiogiai, privalo palyginti ir įvertinti visus paslaugos valdymo pasiūlymus, kurie galėjo būti gauti po to, kai buvo paskelbtas toje pačioje 7 straipsnio 4 dalyje paminėtas išankstinis informacinis skelbimas?“

REMDAMASIS ŠIAIS MOTYVAIS,

Tribunale Amministrativo Regionale per la Sardegna (Sardinijos regiono administracinis teismas, Italija) pirmoji kolegija:

DARBINIS VERTIMAS

1) remdamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsniu, pateikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismui motyvuojamojoje dalyje nurodytus prejudicinius klausimus;

2) sustabdo šios bylos nagrinėjimą, kol bus pateiktas atsakymas į prejudicinius klausimus;

<...> **(orig. p. 9)** <...>

<...> Kaljaris, <...> 2018 m. liepos 4 d. <...>

<...> [*procesinės formuluotės ir parašai*]

DARBINIS VERTIMAS